

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการฝึกหัดครูแบบสมรรถฐาน

ความเคลื่อนไหวทางการศึกษาเกี่ยวกับสมรรถฐานของครูนั้น มุ่งไปที่การปรับปรุงการฝึกหัดครูให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งถือว่าเป็นหน้าที่โดยตรงที่จะทำให้ทั้งครูและครูฝึกสอนมีความรับผิดชอบทั้งในด้านความสำเร็จและความล้มเหลวในการเรียนการสอน ถ้าการเปลี่ยนแปลงบทบาทของครูเป็นผลสำเร็จจะทำให้สัมฤทธิ์ผลทางการศึกษาสูงขึ้น และสามารถเปลี่ยนแปลงทัศนคติของประชาชนพลเมืองได้ควย ความเคลื่อนไหวทางด้านการจัดการศึกษาแบบสมรรถฐานซึ่งเรียกย่อๆว่า CBE (Competency-Based Education) เป็นที่รู้จักกันมาก่อนเป็นอย่างดี แต่ปรากฏว่าน้อยคนที่จะทราบพัฒนาการอันเป็นกรณีสืบเนื่องมาจากการปฏิรูปทางการศึกษา ฮอลล์ และ โจนส์^๑ กล่าวว่า

แรงผลักดันที่จะให้มีการจัดการศึกษาแบบ CBE มาจากองค์ประกอบที่พอจะแยกออกได้ ๔ ประการ คือ

๑. จำนวนครูซึ่งเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว จึงมุ่งไปทางปรับปรุงคุณภาพของครู
๒. ความมุ่งหมายที่เปลี่ยนไปของสถาบันฝึกหัดครู อันเป็นผลเนื่องมาจากสังคม
๓. ความต้องการของชุมชนที่เห็นประโยชน์การฝึกในระดับวิชาชีพชั้นสูง
๔. มีผลงานวิจัยเกิดขึ้นมาก เกี่ยวกับความสามารถขั้นพื้นฐาน และลักษณะของครูที่สังคมต้องการ

---

^๑. Gene E. Hall and Haward L. Jones, Competency-Based Education : A Process For The Improvement of Education, (New Jersey : Englewood Cliff, Prentice-Hall., 1976) P.2

ฮอลล์ และ โจนส์^๑ กล่าวต่อไปอีกว่า

เหตุผลของการพัฒนาการศึกษา ซึ่งเป็นสาระสำคัญในการจัดการศึกษาแบบสมรรถฐาน (CBE) ก็คือ การเปลี่ยนของการเรียนการสอน จากการเปรียบเทียบกันเป็นกลุ่ม มาเป็นการเรียนการสอนเป็นรายบุคคล ฝึกใหญ่จักเรียน รวมทั้งมองเห็นความสำคัญของการสร้าง มโนทัศน์ (Concept) และความถนัดทางการเรียน (Aptitude) ให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนด้วย

อาจกล่าวได้ว่า ความเคลื่อนไหวที่มีต่อการพัฒนาความสามารถขั้นพื้นฐานของครู จะเป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่าเราจะมีครูที่มีประสิทธิภาพต่อไปข้างหน้า การเตรียมครูให้มีประสิทธิภาพทางการสอน โดยการทำการฝึกความสามารถเฉพาะด้านต่างๆ จะเปิดโอกาสให้เราได้สำรวจได้ว่า สมรรถภาพด้านใดของครูบ้าง ที่จะมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

แอนเดอร์สัน^๒ กล่าวว่า

คำว่า สมรรถภาพ (Competency) หมายถึง พฤติกรรมของครูที่เราจะสังเกตเห็นได้ และพฤติกรรมนี้จะมีผลต่อกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนในทางบวก เช่น สมรรถภาพในการเขียนวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ในการใช้คำถามได้หลายแบบ ในการใช้เทคนิคการถามเป็นต้น

ฮุสตัน^๓ ให้ความหมายของคำว่า Competency - Base ว่า " หมายถึง เกณฑ์มาตรฐานต่ำสุด ซึ่งแสดงถึงระดับพื้นฐานของคุณค่าที่จะแสดงออก และคุณสมบัติที่ให้ขอบเขตของการปฏิบัติ "

๑. Ibid., P.8

๒. Hous O. Anderson, " Competency-Based Instruction for Science Teacher Preparation In Developing Countries, " (Mimeographed) Bangkok : PTST 1972 P.1

๓. Robert W. Houston, (1972 : 25) อ้างถึงใน มาณฑุภาสิทวิไลธรรม, " สมรรถภาพของครูประถมศึกษาที่สังคมต้องการ ในจังหวัดสกลนครและนครพนม, " (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๒๐) , หน้า ๔

ชมพันธ์ กุญชร ณ.อยุธยา ^๑ ได้แปลความหมายของคำ Competency - Based ไว้ว่า " หมายถึง ความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ผู้เป็นครูพึงมี ในการที่จะช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาทั้งทางด้านสติปัญญา สังคม อารมณ์ และร่างกาย " จากความหมายดังกล่าวเหล่านี้สรุปได้ว่า คำว่าสมรรถฐาน หมายถึงสมรรถภาพหรือความสามารถขั้นพื้นฐานด้านต่างๆที่จำเป็นในการเป็นครูนั่นเอง

ในการจัดการฝึกหัดครูแบบสมรรถฐาน (Competency-Based Teacher Education) ที่มุ่งเน้นสมรรถภาพขั้นพื้นฐานของครูเป็นสำคัญนั้น ชมพันธ์ กุญชร ณ.อยุธยา ^๒ ได้เสนอว่า การจัดการเรียนการสอนนั้นจะมีลักษณะดังนี้

๑. การจัดการสอนนั้น เพื่อช่วยให้นักศึกษาได้บรรลุถึงสมรรถภาพในการเป็นครูตามที่กำหนดไว้ ดังนั้นการสอนจึงจัดขึ้นเพื่อให้สนองความต้องการ ความสนใจ ความสามารถ และวิถีชีวิตของผู้เรียนแต่ละบุคคล
๒. อาจารย์ผู้สอนจะต้องทำการวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียนแต่ละคน และช่วยแนะให้นักศึกษาได้มีโอกาสเลือกและจัดการเรียนของตนเอง
๓. ในการสอนจะต้องนำขอมูลย้อนกลับมาปรับปรุงการสอนและหลักสูตร
๔. การสอนไม่จำเป็นต้องจัดเป็นรายวิชา (Course) อาจจัดเป็นหน่วยการสอน (Instructional modules) เพื่อสอนทักษะในการสอนอย่างหนึ่งโดยเฉพาะ เพื่อช่วยให้นักศึกษาได้บรรลุถึงสมรรถภาพในการเป็นครูเฉพาะอย่าง
๕. จัดการสอนใหม่ทางเลือกละเอียดๆทาง เพื่อให้นักศึกษาได้บรรลุถึงจุดมุ่งหมายอย่างเดียวกัน โดยให้เลือกเรียนตามความถนัดของตน
๖. จัดให้นักศึกษาได้ใช้ระยะเวลาการเรียนตามความสามารถของตน (Self-Pacing) ไม่จำเป็นต้องใช้เวลาเท่ากัน
๗. การสอนควรใช้เทคนิควิทยาในการสอนใหม่ๆประกอบการสอน เช่น ใช้การสอนแบบจุลภาค (Micro - Teaching) การสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง (Simulation) การสอนโดยใช้คอมพิวเตอร์ การสอนแบบโปรแกรม การวิเคราะห์ปฏิบัติสัมพันธ์ระหว่างครู การเรียนด้วยตนเอง และการฝึกมนุษยสัมพันธ์ (Human relation training)

๑. ชมพันธ์ กุญชร ณ.อยุธยา, " แนวโน้มการจัดการฝึกหัดครู , " วารสารการฝึกหัดครูคุรุปริทัศน์ ๑ (พฤษภาคม ๒๕๑๔) : ๑๒

๒. เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๔

การจัดการฝึกหัดครูแบบสมรรถฐานนั้น แสตนเลย์ อีแลม "สรุปว่า ควรจะมีลักษณะดังนี้

๑. สมรรถภาพในการเป็นครูที่นิสิตนักศึกษาต้องมีนั้น
  - ๑.๑ กำหนดจากบทบาทและหน้าที่ของครู
  - ๑.๒ ระบุสมรรถภาพในการเป็นครูอย่างชัดเจน เพื่อให้สามารถวัดและประเมินผลพฤติกรรมของนิสิตนักศึกษาที่จะออกไปเป็นครู โดยให้สัมพันธ์กับสมรรถภาพในการเป็นครูที่กำหนดไว้
  - ๑.๓ แจงให้นิสิตนักศึกษาทราบล่วงหน้า
๒. หลักเกณฑ์ที่จะใช้ในการประเมินผลสมรรถภาพในการเป็นครูนั้นจะต้อง
  - ๒.๑ สัมพันธ์กับสมรรถภาพในการเป็นครูที่ระบุไว้
  - ๒.๒ ระบุไว้อย่างชัดเจนถึงระดับความสามารถที่จะใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการประเมินผล ในสถานการณ์การปฏิบัติงานสอนเฉพาะอย่าง
  - ๒.๓ แจงให้นิสิตนักศึกษาทราบล่วงหน้า
๓. การวัดและประเมินผลสมรรถภาพในการเป็นครูจะต้อง
  - ๓.๑ ถือการปฏิบัติของผู้ที่จะออกไปเป็นครู เป็นหลัก เกณฑ์สำคัญอันดับแรก
  - ๓.๒ พิจารณาถึงความรู้นิสิตนักศึกษาในเรื่องที่เกี่ยวกับการวางแผนงาน การวิเคราะห์และตีความหมาย หรือการวัดผลสถานการณ์การเรียนการสอน หรือพฤติกรรมต่างๆของนักเรียน
  - ๓.๓ มุ่งให้เป็นประโยชน์
๔. ชีคราพัฒนาการทางการเรียนของนิสิตนักศึกษาที่จะออกไปเป็นครูนั้น กำหนดจากสมรรถภาพในการเป็นครูที่แสดงออก มิใช่จากการกำหนดเวลา หรือการเรียนครบรายวิชา
๕. จัดการสอนเพื่อช่วยให้นิสิตนักศึกษาได้บรรลุถึงสมรรถภาพในการเป็นครูตามที่กำหนดไว้

๑. Stanley Elam , (๑๙๙๑ : ๒ - ๘) อ้างถึงใน มาดพ
 ภามิทวีไลธรรม , ๒๕๒๐ : ๘

ในแง่ของจุดหมายที่สถาปนาผลิตครูต้องการ ปรีชา วงศ์ชูศิริ^๑ กล่าวว่า การกำหนดสมรรถภาพของครู เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหรือการสร้างหลักสูตร ทั้งนี้เพราะข้อกำหนดสมรรถภาพของครู เป็นผลผลิตที่เิบมาจากขบวนการสร้างหลักสูตร การกำหนดสมรรถภาพของครูเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญในขบวนการสร้างหลักสูตร โดยข้อกำหนดสมรรถภาพของครูจะเป็นเครื่องชี้แนวทาง หรือกำหนดว่าโปรแกรมการศึกษาควรประกอบไปด้วยเนื้อหาสาระอะไรบางอย่าง และจะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างไร จึงจะบรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ การกำหนดสมรรถภาพของครูอย่างชัดเจนไม่คลุมเคลือ โดยระบบการกระทำหรือพฤติกรรมที่แสดงออกที่สามารถสังเกตได้จากผู้อื่น ยังสามารถใช้เป็นบรรทัดฐานในการประเมินผล ซึ่งการประเมินผลนี้ สามารถกระทำได้ ๓ ทางด้วยกันคือ

๑. การประเมินผลโปรแกรมการศึกษา
๒. การประเมินผลสมรรถภาพของครู
๓. การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

บรรณคดีที่เกี่ยวข้อง

ธีระ สุมิตร^๒ กล่าวว่า พื้นฐานความสามารถของครูควรมีดังนี้

๑. ครูสาธิตความเข้าใจในทักษะ ความเข้าใจในความหมายของศัพท์ และสามารถสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
๒. ครูวิเคราะห์พฤติกรรมการเรียนของนักเรียน ให้ลักษณะและทำการดำเนินการตามกระบวนการ เพื่อช่วยเหลือผู้เรียนใหม่ให้ทักษะในการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ
๓. ครูประเมินผลการพัฒนาของนักเรียนในผลการแสดง โดยใช้หลักเกณฑ์ที่ยอมรับในการพิจารณาตัดสิน
๔. ครูใช้การประเมินผลการป้อนข้อมูล เพื่อวัดพฤติกรรมการสอนของครูเอง และปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมของตนตามความเหมาะสม

๑. ปรีชา วงศ์ชูศิริ, " สมรรถภาพของครูวิทยาศาสตร์, " เอกสารประกอบการสัมมนา เรื่องการใช้และการผลิตครูวิทยาศาสตร์ ปี ๒๕๒๐ (อักสำเนา): ๑

๒. ธีระ สุมิตร, การฝึกหัดครู คือพื้นฐานความสามารถ ระบบวิธีการ วางแผนออกแบบโครงการ (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เพื่อองอักษร , ๒๕๑๕), หน้า ๔๓

๕. ครูใหญ่เรียนเข้าร่วมอภิปรายเกี่ยวกับปัญหาสังคมปัจจุบัน
๖. ครูยอมรับ คัดแปลงแก้ไข และรวบรวมเครื่องมือสื่อสารต่างๆ เพื่อพัฒนาการออกแบบโบสถ์วัดสอนที่มีประสิทธิภาพ
๗. ครูสร้างสรรคบุรุษยากู๊ ของชั้นเรียนให้เหมาะต่อกรยอมรับของบุคคล
๘. เปิดโอกาสให้ครูเรียนได้แสดง ใฝ่กายหอคคความตั้งใจที่เขามีอยู่ในสาระต่างๆ เช่น ความหมาย อารมณ์ จิตใจ และเสียงต่างๆ
๙. ครูต้องประเมินผลอย่างมีประสิทธิภาพในการผลิตครูเรียน
๑๐. ครูใช้กระบวนการจัดชั้นเรียน โดยประสานความพยายามในความร่วมมือของนักเรียน เพื่อเป็นแนวทางนำไปสู่สัมฤทธิ์ผลของแต่ละบุคคล และจุดประสงค์ของการศึกษา

ไรท์แกน ๑ ได้กล่าวว่า

ครูไม่ควรเพียงแต่จะบอกได้ว่าทักษะอะไรที่ครูควรทราบเท่านั้น แต่ครูควรหาวิธีการที่จะปรับปรุงส่งเสริมทักษะในด้านต่างๆให้ดียิ่งขึ้น ทักษะพื้นฐาน ๘ ทักษะที่จะส่งเสริมสมรรถภาพในการเป็นครู ได้แก่

๑. ทักษะในการประเมินลำดับขั้นพัฒนาการสติปัญญาของเด็ก
๒. ทักษะในการเขียนวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม
๓. ทักษะในการเสริมแรงจิตใจ
๔. ทักษะในการใช้คำถาม
๕. ทักษะในการจัดลำดับขั้นการสอน
๖. ทักษะในการวัดและการประเมินผล
๗. ทักษะในคามมนุษยสัมพันธ์

สโรช บัวศรี ๒ ได้กล่าวถึงมาตรการพื้นฐานที่ควรคำนึงในการเป็นครูไว้คือ สมรรถภาพในการเป็นครูและความมีน้ำใจ สมรรถภาพในการเป็นครูนั้นได้แก่ สามารถทำการสอนได้เป็นอย่างดี สามารถอบรมแนะแนว ปกครอง และทำกิจกรรม

๑. James E. Weigand, Implementing Teacher Competencies Positive Approaches to Personalizing Education, (New Jersey : Englewood Cliff, Prentice Hall., 1977) P.6

๒. สโรช บัวศรี , มาตรการพื้นฐานบางประการสำหรับสร้างครูที่ดี
(กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๑๕) , หน้า ๑๔

ต่างๆของโรงเรียนได้เป็นอย่างดี สามารถสร้างสัมพันธ์ภาพอันดีระหว่างโรงเรียนและชุมชน สามารถเป็นครูชั้นอาชีพ สำหรับความมีน้ำใจนั้น ไคแก มีน้ำใจที่จะมุ่งฝึกสอนอบรมศิษย์อย่างเต็มที่ มีน้ำใจที่จะบังคับและฝึกฝนตนเอง เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีของศิษย์ และมีน้ำใจที่จะวางตนให้สมเกียรติของครู

อำไพ สุจริตกุล^๑ ได้กล่าวในที่ประชุมสัมมนา คณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ครั้งที่ ๓ ณ สำนักงานอธิการบดีมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ไว้ว่า " สมรรถภาพครู เป็นสิ่งที่จำเป็นของครูทั้งที่เป็นครูปริญญา หรือไม่เป็นครูปริญญา หรือเกินปริญญา สมรรถภาพที่จำเป็นควรจะมีสี่คหรือเส้นหนึ่งเส้นใด จุดสำคัญอยู่ที่ว่า สี่คหรือเส้นนั้นอยู่ที่ไหน " อำนวย ทะพิงค์แก^๒ ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูที่พึงปรารถนา ณ.ที่ประชุมเดียวกันนี้ว่า

- ครู ในอุดมคติ ควรประกอบด้วยคุณลักษณะ ๓ ประการ คือ
๑. คุณลักษณะทางวิชาการ (To know - Knowledge)
  ๒. คุณลักษณะทางพฤติกรรม (To do - Behavior)
  ๓. คุณลักษณะทางการอุทิศตนต่ออาชีพครู (Ethics to be - Values)

ทรงศักดิ์ ศรีกาฬสินธุ์^๓ ได้แสดงความคิดเห็นในโอกาสเดียวกันนี้ว่า ลักษณะครูที่ดี ควรประกอบด้วย ความรู้ (Knowledge) น้ำใจดี (Attitude) และมีทักษะดี (Skill) ซึ่งน่าจะมีคุณสมบัติ ๕ ประการ เหมือนวงกลม ๕ วงซ้อนกัน คือ

๑. ครูต้องมีความสามารถในการสอนดี (ในห้องเรียน)
๒. ครูต้องอบรม แนะนำ แนะนำเด็กได้ดี (นอกห้องเรียน)
๓. ครูต้องช่วยเหลือกิจการงานต่างๆของโรงเรียนได้เป็นอย่างดี (ในโรงเรียน)
๔. ครูต้องช่วยเหลือกิจกรรมต่างๆของชุมชนคนใดอย่างดี (ชุมชน)
๕. ครูต้องเป็น Professional Teacher คือรักอาชีพครู ใฝ่หาความรู้ในอาชีพของตนอยู่เสมอ

005886

๑. อำไพ สุจริตกุล, " สมรรถภาพของครู, " รายงานการประชุมสัมมนา คณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ (กรกฎาคม ๒๕๒๐) : ๕๔

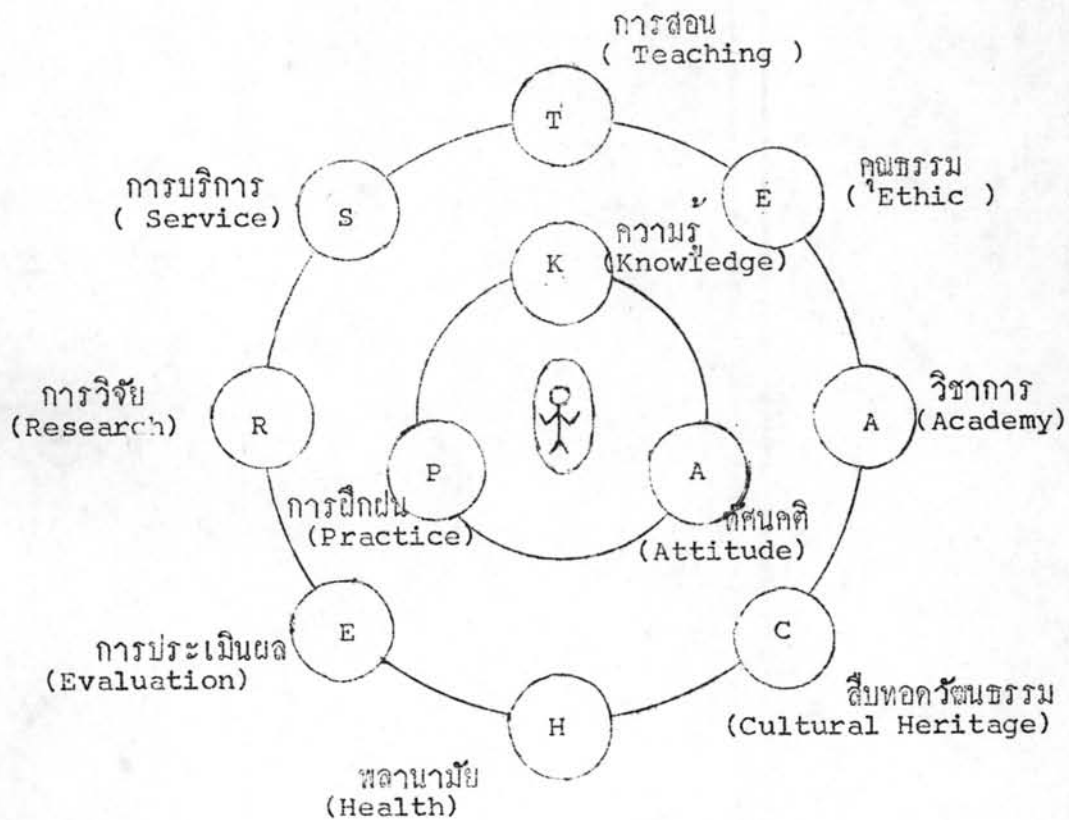
๒. อำนวย ทะพิงค์แก, เรื่องเดียวกัน, หน้า ๕๖

๓. ทรงศักดิ์ ศรีกาฬสินธุ์, เรื่องเดียวกัน, หน้า ๕๖

สวัสดิ์ ทรัพย์จำนง * ได้เพิ่มเติมว่า

ลักษณะของครูที่พึงประสงค์ ควรจะมีดังนี้

๑. มีความรู้ในเรื่องเนื้อหาวิชาการ วิชาครู และวิชาที่ใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ การงาน
๒. มีทักษะในการสอนและปฏิบัติหน้าที่การงาน
๓. มีคุณค่าของความเป็นครู หรือคุณธรรมของครู หรือจรรยาบรรณของครู ในแง่ที่ครูควรมีคุณธรรม รักอาชีพครู ใฝ่หาความรู้ใหม่ๆ และ Teacher's model ควรเป็นดังนี้

๑. สวัสดิ์ ทรัพย์จำนง, เรื่องเดียวกัน, หน้า ๕๑

บุญถิ่น อัตถากร * กล่าวว่

การผลิตครูนั้น จะต้องมีผู้ผลิตครู ครูที่ดีควรมีสลักษณะ ๓ ประการดังนี้

๑. ควรเป็นผู้ที่มีความรู้ในเนื้อหาวิชา และต้องสร้างเสริมพัฒนาอยู่เสมอ
๒. ควรเป็นผู้ที่มีความสามารถในกลวิธีสอน สามารถถ่ายทอดความรู้ และวิธีทาง
แห่งปัญญา และอบรมชักนำเด็กไปสู่หนทางอันดีงาม
๓. ครูเป็นผู้ที่เปี่ยมไปด้วยคุณธรรมและวัชนธรรม

ในทัศนะของ เดิรฟ์ ^๒ เห็นว่า คุณลักษณะของครูที่ดีควรมีดังนี้

๑. เป็นตัวอย่างทางด้านวัชนธรรมที่ดีในสังคม
๒. มีความฉลาดและสามารถที่จะกระตุ้นให้นักเรียนเป็นคนดี
๓. ควบคุมอารมณ์ได้ และปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่างๆ ได้ดี
๔. มีสุขภาพอนามัยดี
๕. มีความสามารถในด้านวิชาชีพ
๖. มีความสามารถในการทำงานร่วมกับบุคคลอื่นๆ ได้
๗. มีความรู้ในเรื่องการศึกษาและมีคุณค่าในสังคม

ส่วน คันฮิล * ไก่กล่าวว่

ครูต้องมีบุคลิกภาพดี คือมีลักษณะเป็นตัวของตัวเอง มารยาทอ่อนโยน มีเสียงนาฬัง
มีเมตตากรุณา มีอารมณ์ขัน มีความรูกวางขวางและกระตือรือร้น นอกจากนี้ครูควรมี
มีความสามารถพื้นฐานของอาชีพครู ๔ ประการ คือ

๑. มีความรู้และทักษะในเนื้อหาวิชาที่สอน และในสิ่งทีนักเรียนอยากู
๒. มีความสามารถที่จะเข้าใจเด็ก
๓. มีความสามารถที่จะปรับปรุง เปลี่ยนแปลง ความรู้ที่มีอยู่ให้เหมาะสมกับวัย
ความถนัด และความสนใจของนักเรียน

๑. บุญถิ่น อัตถากร, " แนวนโยบายการผลิตครูในอนาคต," เอกสาร
ชุดเผยแพร่การศึกษา อดับที่ ๑๐ : ๑-๘ ตุลาคม ๒๕๑๔

๒. Laster S. Werf, How to Evaluate Teacher and Teaching,
(New York : Rinchart & Co., 1958) : 58

๓. James Dunhill, " The Character and Professional
Competency of The Teacher, " in Discipline in the classroom
(E.L.B.S. edition first published., 1965), P 14-17

๔. มีความสามารถในการใช้ทักษะการสอนที่จำเป็น เช่น การคัดลายมือ การวาดภาพ และการตั้งคำถาม เป็นต้น

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ^๑ ได้ชี้ให้เห็นว่า พระพุทธเจ้าท่านได้กล่าวถึงลักษณะของครูดีไว้ ๗ ประการ คือ

๑. ปิโย คือ มีเสน่ห์เป็นที่รัก จูงใจให้ศิษย์เข้ามารับการสอน
๒. ครุ คือ เป็นบุคคลที่มีใจคอหนักแน่น มีจิตใจมั่นคง
๓. ภาวนีโย คือ เป็นผู้ที่ศิษย์จะยกย่องใคอย่างเต็มใจ
๔. วิตถา คือ มีหน้าที่สุกใต้อน หามุปรามมิให้ศิษย์กระทำชั่ว
๕. วจนกขโม คือ จะตองออกทนตอดยุดยาคำดวุงเกินของศิษย์ได้
๖. คมภีร กถิ กตตะ คือ มีความรู้เข้าใจองแทในเรื่อที่ตนสอน รู้จักการสอนจากงายไปหายาก จากสิ่งี่รู้ไปยังสิ่งี่ไม่รู้
๗. โน จฏฐาเน นิโย ชเย คือ จะตองไม่ชักจูงศิษย์ไปในทางเสียหยา หรือไม่ถูกตอง

ข้าเลื่อ งูฉิฉันทร^๒ กล่าวว้า

สำหรับค่านจรรยาบรรณวาทครูนั้น พระราชบัญญัติครู พ.ศ.๒๕๕๕ ได้กล่าวไว้ ๑๐ ประการควยกัน คือ

๑. ครูควรมีศรัทธาในอาชีพครู และให้เกียรติแก่ครูควยกัน
๒. ครูควรม้าเพ็ญคนให้สมกับที่ไคชื่อว้าเป็นครู
๓. ครูควรรไฝงหาความรู้ ความข้านาญอยุเสมอ
๔. ครูควรรตั้งใจฉิดสอนศิษย์ให้เป็นพลเมืองคี่ของชาติ
๕. ครูควรรวมมือกับตูปกครองในการอบรมสั่งสอนอยางไกลฉิด
๖. ครูควรรรู้จักเสียสละ และรับฉิดชอบในหน้าที่การงานทั้งปวง
๗. ครูควรรรักษาชื่อเสียของคณะครู

๑. ฐะปะนีย์ นาครทรรพ, " เพื่อครูในอนาคต, " วารสารครุศาสตร์
(กุมภาพันธ์-พฤษภาคม ๒๕๑๗) : ๗

๒. ข้าเลื่อ งูฉิฉันทร, " วินัยข้าราชการพลเรื่อ, " ใน กฎหมายเกี่ยว
กับการบริหารการศีกษา (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช , ๒๕๑๖),

๘. ครูควรรู้จักมีชัยดี พยายามสร้างฐานะของตน
๙. ครูควรมีคัมภีร์ในศาสนาที่ตนนับถือ และไม่ลบหลู่ศาสนาอื่น
๑๐. ครูควรบำเพ็ญคนให้เป็นที่ประโชนคอสังคม

ผลงานวิจัยในต่างประเทศ

ในปี ค.ศ. ๑๙๔๗ วิทธี^๑ ได้ศึกษาบุคลิกภาพของครูที่ดี โดยให้นักเรียนเกรด ๒ ถึงเกรด ๑๒ จำนวน ๑,๒๐๐ คน เรียงความเรื่อง " ครูที่ฉันชอบมากที่สุด " และจากการรวบรวมคุณลักษณะของครูปรากฏว่า ครูที่ดีจะต้องมีลักษณะดังนี้ คือ ให้ความร่วมมือ มีความเป็นประชาธิปไตย มีความเมตตากรุณา เอาใจใส่นักเรียนทุกคน มีบุคลิกลักษณะกิริยามารยาทดี มีความยุติธรรม มีอารมณ์ขัน ยกย่องชมเชยนักเรียน มีความสามารถในการสอนแต่ละวิชา

ค.ศ. ๑๙๕๔ ฮาร์ท^๒ ได้ทำการสำรวจความคิดเห็นของนักเรียนมัธยมปีสุดท้ายของ Ten Thousand High School เกี่ยวกับครูและการสอนของครูได้ผลว่า ครูที่ดีควรมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

๑. มีความสามารถที่จะชักจูงใจนักเรียนให้เกิดความสนใจในวิชาที่ตนสอน มีความฉลาดรอบรู้ มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ สามารถในการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความคิด
๒. ครูต้องสนใจในตัวนักเรียน ให้ความร่วมมือกับนักเรียน มีความเห็นใจนักเรียน
๓. สามารถควบคุมอารมณ์ ยอมรับความคิดของนักเรียน เปิดโอกาสให้นักเรียน

๑. Paul Witty, " An Analysis of the Personality Traits of the Effective Teacher, " Journal of Educational Research 77 (May 1947) : 662

๒. Frank w. Hart, Teacher and Teaching by Ten Thousand High School Seniors (New York : Macmillan 1954) : 128

แสดงความคิดเห็น

๔. อธิบายได้อย่างแจ่มชัด มีวิธีสอนให้นักเรียนเข้าใจง่าย

ไรอัน^๑ ได้ศึกษาค้นคว้าถึงคุณลักษณะของครูในโครงการ National Committee on Education. (N.C.E.) โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูจำนวน ๖๑๗๕ คน นอกจากนี้ยังได้ศึกษาพฤติกรรมของครู โดยใช้วิธีการพฤติกรรมวิฤต (The Critical Incident Techniques) พบว่า พฤติกรรมที่ดีของครูมีดังนี้

๑. เตรียมการสอน

๒. สนใจในกิจกรรมของชั้น สนใจในตัวนักเรียน และสนใจในปัญหานักเรียน ยอมรับความคิดเห็นของคนอื่น ยอมรับความสามารถของนักเรียน ยกย่องชมเชยนักเรียนที่ทำงานดี

๓. ราบรื่นแจ่มใส สุภาพอ่อนน้อม มีอารมณ์ขัน เมตตากรุณา

๔. มีความอดทน มีความยุติธรรม ยอมรับเมื่อตนเองทำผิด ควบคุมตัวเองได้ มีความตื่นตัวอยู่เสมอ ฯลฯ

ค.ศ. ๑๙๖๗ ปีเกิด^๒ ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของครูโดยสรุปจากการศึกษา ค้นคว้าและทดลองของนักการศึกษาที่สำคัญหลายคน เขาแบ่งคุณลักษณะของครูออกเป็น ๓ ด้าน คือ

๑. ด้านการปฏิบัติงานของครู เช่น การเตรียมการสอน

๒. ด้านบุคลิกภาพ เช่น การควบคุมอารมณ์ ความมั่นคงสม่ำเสมอ

๓. ด้านพฤติกรรมในการสอน เช่น การอธิบาย การถามปัญหา และการยกย่องชมเชยนักเรียน

๑. David G. Ryans, Characteristics of Teacher, American Council on Education. (Washington D.C., 1960)

๒. Bruce J. Biddle, " Methods and Concept in Classroom Research, " Review of Educational Research 37 (June, 1967) :

ในปีเดียวกันนี้ เบ็ค^๑ ได้ศึกษาถึงลักษณะของครู โดยการสอบถามนักเรียน
ชั้น ๖ จำนวน ๒,๑๐๘ คน แบบสอบถามที่ใช้มีคำถามอยู่ ๑๐๐ ข้อ ซึ่งถามเกี่ยวกับคุณ-
ลักษณะของครูหลายประการ ปรากฏว่านักเรียนส่วนใหญ่ชอบลักษณะของครูดังนี้

๑. รักและเอาใจใส่นักเรียน
๒. ช่วยให้นักเรียนเกิดสัมฤทธิ์ผลในการเรียน
๓. มีระเบียบวินัย

ในปี ค.ศ. ๑๙๗๑ กอร์ดอน^๒ ได้กล่าวถึงการวิจัยในสหรัฐอเมริกาว่า ได้มี
การวิจัยเพื่อวัดความสามารถในการปฏิบัติงานของครูที่สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
(Middle School) โดยสภาการศึกษาของรัฐฟลอริดา ที่เรียกว่า The Teacher
Education Advisory Council เพื่อใช้ผลการวิจัยเป็นแนวทางในการปรับปรุงคุณ-
ภาพของครู เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยก็คือ แบบสอบถาม ซึ่งสร้างขึ้นโดยนักการศึกษาผู้มี
ประสบการณ์ในการทำงานอยู่ในวงการศึกษา และได้มีการแก้ไขทบทวนโดยบุคคลอื่นๆอีก
หลายขั้นตอน แบบสอบถามชุดนี้วัดความสามารถของครู ๓ ลักษณะได้แก่

๑. กานบุคลิกภาพ คือความเชื่อมั่นในตนเอง ความมั่นคงทางอารมณ์ พร้อม
ที่จะปรับปรุงเปลี่ยนแปลง รักเด็ก ยอมรับในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล มีจิตใจเป็น
ประชาธิปไตย รับฟังผู้อื่น มีความรับผิดชอบ มีความกระตือรือร้นที่จะพัฒนาตนเองอยู่เสมอ
มีมนุษยสัมพันธ์ และอุทิศตนเพื่อการเรียนของเด็กทั้งในเวลาและนอกเวลาเรียน

^๑. William R. Beck, " Pupils' Perceptions of Teacher
Merit : A Factor analysis of Five Postulated Dimensions, "
The Journal of Educational Research 61 (November 1967): 127

^๒. Gordon Lawrence, " Measuring Teacher Competencies
for the Middle School, " The National Elementary Principal
Vol 51 No.30 (November, 1971) : 60

๒. ด้านความรู้ความเข้าใจ คือมีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการทางกายและทางสมอง มีความเข้าใจในกระบวนการเรียนการสอน เช่น ทฤษฎีการเรียนรู้ ขบวนการทำงานของกลุ่ม เข้าใจในการจัดการศึกษาของชาติ

๓. ด้านทักษะการสอน ได้แก่ มีทักษะในการสอน ฟัง พูด อ่าน เขียน และใช้สื่อทัศนอุปกรณ์ มีเทคนิคในการแก้ปัญหา ใช้จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม และใช้แหล่งวิทยาการให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน มีการประสานงานกับครูคนอื่นๆ

ผลงานวิจัยภายในประเทศ

ในปี ๒๕๑๐ ล้อม ไชยศรี^๑ ได้ศึกษาค้นคว้าคุณลักษณะของครูที่ดีในทัศนะของนักเรียนชาย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจากกลุ่มตัวอย่าง ๔๐๐ คน ปรากฏคุณลักษณะของครูที่นักเรียนชายชอบ มีดังนี้

๑. แต่งกายสุภาพเรียบร้อย พูดจาสุภาพอ่อนโยน ชัดเจน ฟังเข้าใจง่าย มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย

๒. ใจดี สุขุมเยือกเย็น อารมณ์แจ่มใส ร่าเริงอยู่เสมอ รักและเมตตาครูณาต่อนักเรียน ขยันขันแข็งและอดทน พูดจริง ทำจริง มีความยุติธรรม วางตัวได้เหมาะสม

๓. สนใจในการสอนและตัวนักเรียน เข้มงวดต่อความประพฤติของนักเรียนขณะที่สอน และทำโทษพอสมควร ให้สิทธิในการซักถาม ยินดีรับฟังความคิดเห็นและข้อโต้แย้งของนักเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนได้ค้นคว้าหาความรู้ ช่วยเหลือนักเรียนในคราวจำเป็น

๔. มีคุณวุฒิสูง อย่างน้อยควรจบ ม.ศ.๕

---

๑. ล้อม ไชยศรี, " คุณลักษณะของครูที่ดี ในทัศนะของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย ในปีการศึกษา ๒๕๑๐ " (วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๑)

ในปี ๒๕๑๔ วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา^๑ ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับลักษณะของครูที่สังคมต้องการ โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง นักเรียน ครู และผู้ปกครอง จากจังหวัดกรุงเทพมหานครทุกเขต รวม ๒๓ เขตๆละ ๓ โรงเรียน จำนวน ๘๕๖ คน โดยแบ่งคุณลักษณะครูเป็น ๘ ด้าน คือ ด้านความประพฤติ ความรู้วิชาการ ความสามารถในการสอน การปกครองนักเรียน มนุษยสัมพันธ์ บุคลิกภาพ การทำงานนอกเวลาและงานอดิเรก ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

๑. ด้านความประพฤติ ครูไม่ควรเล่นการพนัน และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน
๒. ด้านความรู้วิชาการ ครูควรมีความรู้กว้างขวาง นอกเหนือจากวิชาที่ตนสอน มีความรู้ทันต่อเหตุการณ์
๓. ด้านความสนใจในการสอน ถือว่าการฝึกสอนและเรียนวิธีสอนมีความจำเป็นมาก ครูควรมีความสามารถในการสอนให้เด็กเข้าใจ ใช้อุปกรณ์การสอนมอๆ สอนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ตั้งใจสอนและช่วยเหลืองานของโรงเรียน
๔. ด้านการปกครองนักเรียน ครูควรเข้มงวดกวดขัน ไม่ปล่อยปละละเลยต่อการทำผิดระเบียบ อบรมความประพฤติของนักเรียน ทำโทษนักเรียนอย่างมีเหตุผล
๕. ด้านมนุษยสัมพันธ์ ให้ความสนิทสนมกับเด็ก ให้คำแนะนำช่วยเหลือ เมื่อเด็กมีปัญหา ใจดีและช่วยเหลือปรับปรุงชุมชน
๖. ด้านบุคลิกภาพ ครูควรมีเสียงพูดชัดเจน แต่งกายเรียบร้อย มีอารมณ์ขัน ปั่นแอมแจ่มใส
๗. ด้านการทำงานนอกเวลาและงานอดิเรก ครูควรใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

---

๑. วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, ลักษณะครูที่สังคมต้องการ
(กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สามมิตร , ๒๕๑๔)

ในปีเดียวกันนี้ วิรัช วรรณรัตน์^๑ ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบคุณลักษณะ
บางประการของครูประจำการ กับนักศึกษาครูที่ยังไม่เคยเป็นครูประจำการ ได้สรุปคุณ
ลักษณะไว้ ๑๐ ประการ ที่ทั้งสองฝ่ายเห็นตรงกัน คือ

๑. การสอนดี คือตั้งใจสอน มีวิธีสอนที่น่าสนใจ มีความรู้ในวิชาที่สอน มี
เทคนิคในการสอน เตรียมตัวก่อนการสอน ถ่ายทอดความรู้โดยไม่ปิดบัง มีความถนัดในวิชา
ที่สอน ทบทวนสิ่งที่สอนไปแล้ว สอนพิเศษให้แก่ผู้เรียนอ่อน ใช้อุปกรณ์ในการสอน

๒. มีเหตุผลเป็นประชาธิปไตย เป็นผู้รับฟังความคิดเห็นของนักเรียนและผู้
อื่น เปิดโอกาสให้ศิษย์แสดงความคิดเห็น ชี้แจงให้นักเรียนเห็นสิ่งที่ตนประพฤติไปว่า ถูก
หรือ ผิด อธิบายให้นักเรียนทราบเหตุผลก่อนการลงโทษหรือให้ทำงาน ยอมรับเมื่อตนเอง
กระทำผิด ใจกว้าง มีจิตใจเป็นประชาธิปไตย ยอมรับข้อเสนอของนักเรียนและผู้อื่น

๓. เมตตากรุณาเห็นอกเห็นใจ คือมีความเชื่อเพื่อเชื่อแผ่ รักและสงสารนัก
เรียน เข้าใจนักเรียน ปลอดภัยเมื่อนักเรียนมีความทุกข์ร้อน แสดงความมีน้ำใจต่อนัก
เรียน มีความเสียสละ ดีใจเมื่อนักเรียนประสบผลสำเร็จ เสียใจเมื่อนักเรียนได้ทุกข์
ช่วยเหลือนักเรียนที่ขัดสนหรือเจ็บป่วย

๔. ยุติธรรมซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง ให้ความเสมอภาคนักเรียน ตรงต่อเวลา
ไม่เลือกที่รักมักที่ชังเที่ยงธรรมในการตัดสินและการสอน ไม่มีอคติต่อนักเรียนคนหนึ่งคนใด

๕. สัมพันธ์ภาพ หมายถึง ให้ความสนิทสนมกับนักเรียน เป็นกันเอง ไม่วาง
ตัว วางอำนาจ เข้าใจจิตใจนักเรียน เป็นมิตรกับนักเรียน และเข้าร่วมกิจกรรม

๖. รับผิดชอบในการสอน หมายถึง การติดตามผลงานที่ทำไป ปฏิบัติหน้าที่ที่
ได้รับมอบหมายเป็นอย่างดี ปฏิบัติงานโดยไม่คำนึงถึงผลตอบแทน เอาใจใส่ในการสอน
และงานในหน้าที่ สอนหนังสือด้วยใจรัก อุทิศเวลา รักในอาชีพ กระตือรือร้นต่อการสอน

---

๑. วิรัช วรรณรัตน์, " การศึกษาเปรียบเทียบคุณลักษณะบางประการของครู
ประจำการกับนักศึกษาที่ยังไม่เคยเป็นครูประจำการ " (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๑๔)

๗๗. ขยันหมั่นเพียร มานะอดทน อยากรู้อยากเห็น หมายถึงมีความวิริยะอุตสาหะในการสอน รักการอ่าน มีความรู้กว้างขวาง สนใจในงานด้านวิชาการ ใช้เวลาว่างช่วยการอ่านหนังสือ ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ,

๗๘. บุคลิกภาพดี หมายถึงสุขภาพเรียบร้อย มีระเบียบวินัย อารมณ์ดี แต่งกายสะอาดเรียบร้อย เป็นตัวอย่างที่ดี สุขุมรอบคอบ วางตัวได้เหมาะสม ยิ้มแย้มแจ่มใสเสมอ

๗๙. ยกย่องชมเชย ส่งเสริมให้กำลังใจ หมายถึงสนับสนุนนักเรียนตามความสามารถ ให้รางวัลแก่นักเรียน ชมเชยนักเรียน ยินดีในความสำเร็จของนักเรียน ให้กำลังใจแก่นักเรียนอยู่เสมอ

๘๐. แนะนำให้คำปรึกษา หมายถึง การให้คำแนะนำนักเรียน รับฟังความทุกข์ของนักเรียน เป็นที่ปรึกษาการทำงานและให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำนักเรียนเมื่อมีปัญหา แนะนำสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อตัวนักเรียน

ปี พ.ศ. ๒๕๒๐ มาดพ ภามิตวิไลธรรม^๑ ได้ทำการวิจัยเรื่องสมรรถภาพของครูประถมศึกษาที่สังคมต้องการในจังหวัดสกลนครและนครพนม วัตถุประสงค์เพื่อต้องการทราบความต้องการของสังคมในจังหวัดสกลนครและนครพนม เกี่ยวกับสมรรถภาพของครูประถมศึกษา โดยสำรวจความคิดเห็นจากกลุ่มครู นักเรียน ผู้ปกครอง และผู้บริหารการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า

กลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่มต้องการสมรรถภาพของครูประถมศึกษา ที่นำมาสอบถามจำนวน ๖๕ สมรรถภาพในระดับต้องการมาก หรือต้องการมากที่สุด และกลุ่มนักเรียนมีความต้องการแตกต่างกับกลุ่มครู ผู้ปกครองและผู้บริหารการศึกษา ในความต้องการต่อสมรรถภาพด้านการสอน สมรรถภาพด้านการแนะแนวและปกครองชั้นเรียน สมรรถภาพด้าน

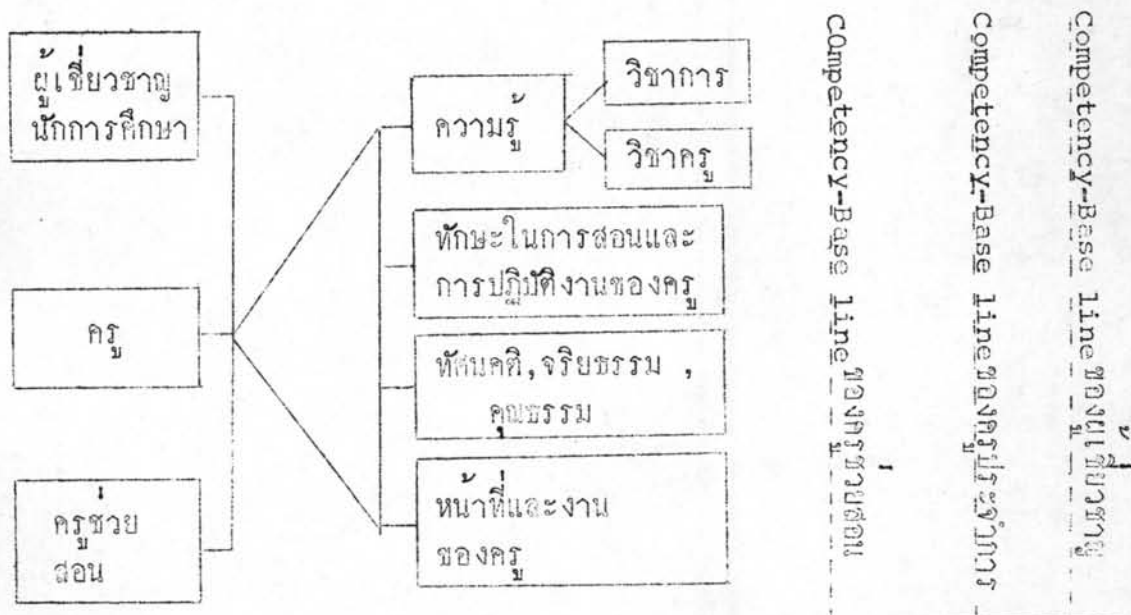
---

๑. มาดพ ภามิตวิไลธรรม, " สมรรถภาพของครูประถมศึกษาที่สังคมต้องการในจังหวัดสกลนครและนครพนม " (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร , ๒๕๒๐)

มนุษย์สัมพันธ์ และสมรรถภาพด้านการเป็นผู้นำของครูประถมศึกษา ส่วนสมรรถภาพด้านวิชาการนั้น กลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่มมีความต้องการไม่แตกต่างกัน ทั้งยังพบว่าการปฏิบัติของครูกับความต้องการของครูไม่แตกต่างกัน

แผนกวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย^๑ มีโครงการวิจัยเรื่อง ขอบเขตหน้าที่และเกณฑ์มาตรฐานของการสอนระดับประถมศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์ของโครงการคือ ต้องการสร้างแบบจำลองขอบเขตหน้าที่และเกณฑ์ของการสอนระดับประถมศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงโครงการศึกษาของครูประจำการและนักเรียนฝึกหัดครูระดับประถมศึกษา

Model สมรรถภาพของครูประถมศึกษาตามแผนงานวิจัย Task Analysis & Criterion Profiles ของครูประถมศึกษา ซึ่งแผนกวิชาศึกษากำตั้งวิจัยอยู่มีดังนี้

๑. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ครุศาสตร์ แผนกวิชาประถมศึกษา, "โครงการที่ (c) (d) ขอบเขตหน้าที่และเกณฑ์มาตรฐานของการสอนระดับประถมศึกษา, " (อัครสำเนา) , หน้า ๑

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลซึ่งได้จากการวิจัยภาคสนาม โดยการออกแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง ๕ กลุ่ม ได้แก่ ครูประจำการ นักศึกษาวิทยาลัยครู ผู้บริหารการศึกษา นักเรียนและผู้ปกครอง มีดังนี้

๑. กลุ่มครูประจำการและนักศึกษาวิทยาลัยครู มีความเห็นว่าครูประถมศึกษา

ควรจะ

- มีความรู้เกี่ยวกับภาษาไทยและใช้ภาษาไทยได้ดี
- มีความรู้และทักษะทางวิชาพละนันทนัย
- แนะนำนักเรียนเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ
- สามารถอธิบายและถ่ายทอดความรู้ให้นักเรียนเข้าใจได้
- เป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียนทั่วไป

๒. ผู้บริหารการศึกษา มีความเห็นว่าครูประถมศึกษาควรจะ

- มีความรู้วิชาสามัญทุกรายวิชาที่จำเป็น
- มีทักษะการเตรียมการสอน ทำบันทึกการสอน
- รักและศรัทธาในอาชีพครู
- ชยันและกระตือรือร้นในการทำงาน
- รู้จักควบคุมอารมณ์ และยอมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น
- รู้ และปฏิบัติตนตามระเบียบของโรงเรียน

๓. นักเรียนและผู้ปกครอง ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ครูประถมศึกษาควรจะ

- มีความรู้เกี่ยวกับเกษตรกรรมเบื้องต้น
- รู้เกี่ยวกับวิธีสร้าง และใช้อุปกรณ์การสอน
- รู้หลักและวิธีเขียนแนว
- อธิบายได้อย่างแจ่มแจ้ง ชัดเจน และวาดภาพประกอบการสอน
- รับผิดชอบงาน มีความสามัคคี และเชื่อมั่นในศาสนา
- แต่งกายเหมาะสมและเป็นกันเอง

จากผลงานวิจัยภายในประเทศที่ได้กล่าวมาแล้ว จะเห็นว่า งานวิจัยเกี่ยวกับ
สมรรถภาพของครูในระดับมัธยมศึกษายังมีน้อย และอยู่ในวงจำกัดเฉพาะภายในกรุงเทพ
มหานครเท่านั้น ส่วนงานวิจัยเกี่ยวกับสมรรถภาพของครูที่กระทำในส่วนภูมิภาคของประเทศ
ก็จำกัดเพียงแต่ระดับประถมศึกษาเท่านั้น ในปัจจุบันกระทรวงศึกษาธิการได้ขยายโรงเรียน
ในระดับมัธยมศึกษาออกไปสู่ส่วนภูมิภาคมากขึ้น ฉะนั้นจึงควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสมรรถ
ภาพของครูในระดับมัธยมศึกษาในส่วนภูมิภาคให้กว้างขวางยิ่งขึ้น.